METSÄTALOUS

Halusin saada maan tuottavaan käyttöön, mutta en innostunut joulukuusten tai energiapuun viljelystä. Siksi päätin kokeilla katajaa. **METSÄNOMISTAJA JAN-OVE NYMAN, PEDERSÖRE**

METSÄSTÄ LYHYESTI

Yhtiöittämistä vastustetaan

Hallitus on linjannut, että Metsähallituksen metsätalousliiketoiminta yhtiöitetään. Metsähallituksen henkilöstöjärjestöt vastustavat suunnitelmaa.

Metsähallituslakia valmistellaan parhaillaan maa- ja metsätalousministeriössä.

Henkilöstön mielestä päätös yhtiöittämisestä on hätiköity ja turha: ”Metsähallituksen nykyinen, kestävää metsätaloutta keskeisenä osana liikelaitosta harjoittava malli on yleinen koko EU:ssa.”

Henkilöstön mukaan nykyinen metsien monikäyttö ja intressien yhteensovittaminen valtion metsissä vaikeutuisi, kun valtion maihin kohdistuneet suojelu- ja virkistystavoitteet kohdistettaisiin vain emoliikelaitokseen.

”Metsätalousyhtiöt keskittyisivät vain kannattavuuden maksimointiin.”

Lunawood valmistaa lämpökäsiteltyä puuta Iisalmessa.

Lunawood investoi linjaan Iisalmessa

Lämpöpuuta tuottava Lunawood modernisoi rimoitus- ja paketointilaitoksen Iisalmen Soinlahdessa 1,2 miljoonalla eurolla. Yhtiö uusii koko tuotantolinjan, mutta hyödyntää osan nykyisistä kuljettimista.

Yhtiö lisää lämpöpuun tuotantokapasiteettia 17 000 kuutiometrillä vuoden 2013 loppuun mennessä. ”Uuden teknologian avulla pystymme vastaamaan paremmin asiakkaiden kasvaviin laatuvaatimuksiin”, toimitusjohtaja **Arto Halonen** sanoo.

Modernisoinnin takia yksi työntekijä menettää työpaikkansa.

Lakealta Turkuun puumoduulitalo

Pohjalainen Lakea rakennuttaa ensimmäisen puumoduulikerrostalonsa Turkuun. Iso-Heikkilän alueelle rakennettava talo on paloturvallisuudeltaan huippuluokkaa, yhtiö kertoo.

”Suomessa ei ole yhtään P1-paloturvallisuusluokan puurakennusta. Simuloinnilla kyettiin osoittamaan, että rakennus ei sorru mahdollisen palon ajan”, kertoo Lakean tekninen johtaja **Timo Mantila**.

Nelikerroksisen Ratamokotipalvelutalon rakentaminen on jo aloitettu tontilla sijaitsevan toisen rakennuksen purkutöillä. Kellarikerros rakennetaan betonista ja neljä muuta kerrosta Stora Enson toimittamilla puumoduuleilla. Talo on valmis huhtikuun loppuun mennessä.

Ponssen mukaan metsäkoneiden ergonomia on tärkeimpiä suunnittelun lähtökohtia.

Vieremällä tehty jo 9 000 Ponssea

Ponssen Vieremän-tehtaalla on valmistettu jo 9 000 metsäkonetta. Ponsse luovutti 9 000. metsäkoneen kanadalaiselle asiakkaalleen Entreprises Forestières Lemieux & Girardille viime viikolla.

Vieremällä on valmistettu metsäkoneita vuodesta 1970. Kaikkiaan maailman savotoilla on nyt aktiivisessa käytössä 7 000 Ponssea. Niitä on käytössä kaikilla maailman tärkeimmillä teollisen puunkorjuun alueilla, lähes 40 maassa, yhtiö kertoo

Helsingin Energia kokeilee pelletin polttoa kivihiilen seassa.

Pelletti viherryttää Helsingin Energiaa

Puupelletin poltto kivihiilen seassa vähentää Helsingin Energian Salmisaaren-voimalaitoksen ilmastovaikutuksia. Sähköyhtiö tutki seospolton vaikutuksia yhdessä Suomen ympäristökeskuksen ja Tampereen teknillisen yliopiston kanssa.

Tutkimuksessa selvitettiin ympäristövaikutukset polttoaineen koko elinkaaren ajalta eli sen valmistuksesta ja kuljetuksesta polton sivutuotteiden loppusijoittamiseen tai hyödyntämiseen asti. Pienellä pellettiosuudella ilmastovaikutus ei kuitenkaan ole suuri.

Vuonna 2015 Salmisaaressa tuotetaan energiaa seitsemän prosentin pellettiseoksella. Seuraavaksi tutkitaan, miten ilmastoon vaikuttaisi, jos pelletin osuus nostetaan 40 prosenttiin.

Puunpoltosta pienhiukkasia talvella

Puunpoltolla on merkittävä osuus ilmakehän pienhiukkaspitoisuuksiin pääkaupunkiseudulla kylmänä vuodenaikana. Asian havaitsi Ilmatieteen laitoksen tutkija **Karri Saarnio** väitöstutkimuksessaan.

Tutkimuksen mukaan erityisesti pientaloalueilla puunpolton päästöjen osuus oli ajoittain huomattavan suuri. Puunpolton hiukkaspäästöjen lisäksi Venäjältä ja Baltiasta kulkeutuneet metsäpalo- ja kulotussavut heikensivät ajoittain ilman laatua Helsingissä, erityisesti lämpimän kauden aikana.

Helsingin Viikkiin rakennettiin Finnforestin järjestelmään perustuva puukerrostalokortteli.

Puuinfolta oppikirja puukerrostaloista

Puurakentamista edistävän Puuinfon arkkitehti **Janne Tolppanen** on tehnyt puukerrostalorakentamisen oppaan.

Suomalainen puukerrostalo – rakenteet, suunnittelu ja rakentaminen -niminen teos keskittyy 3–8-kerroksisiin puurunkoisiin ja puujulkisivuisiin asuinkerrostaloihin ja työpaikkarakennuksiin.

Kirja soveltuu oppikirjaksi rakennusalan opetukseen laajasti eri oppiasteilla ja myös aikuiskoulutukseen antaen laajat perustiedot puukerrostalorakentamisesta.

Käytännönläheisen teoksen kirjoittamiseen ovat osallistuneet myös kehittämispäällikkö **Markku Karjalainen** työ- ja elinkeinoministeriöstä sekä toimitusjohtaja **Mikko Viljakainen** ja rakennusinsinööri **Tero Lahtela** Puuinfosta.

Kirjaa myy Opetushallitus.

Nisulan koneisiin Palfingerin kuormaimet

Nisula Forest Oy on tehnyt yhteistyösopimuksen itävaltalaisen Palfingerin kanssa. Nisula aloittaa Epsilon-kuormainten myynnin Suomessa.

”Epsilon-tuotteet täydentävät aiempaa tuotetarjontaamme. Pystymme nyt tarjoamaan asiakkaille irtokuormainten lisäksi isoja kokonaisuuksia traktoreihin ja metsäkoneisiin”, **Kalle Mattsson** Nisula Forest Oy:stä kertoo.

Sopimus mahdollistaa kuormainten myynnin myös Eurooppaan ja Venäjälle yhdessä Nisula-tuotteiden kanssa.

Mattssonin mukaan laajasta mallistosta löytyvät puutavarakuormaimet traktorin takasiltaan sekä metsäkoneisiin.

Puun käytön kasvu jatkuu

Metsäteollisuus nostaa kotimaisen puun käytön tänä vuonna 54 miljoonaan kuutioon. Ensi vuonna tukin tarve kasvaa kuitupuun tarvetta nopeammin.

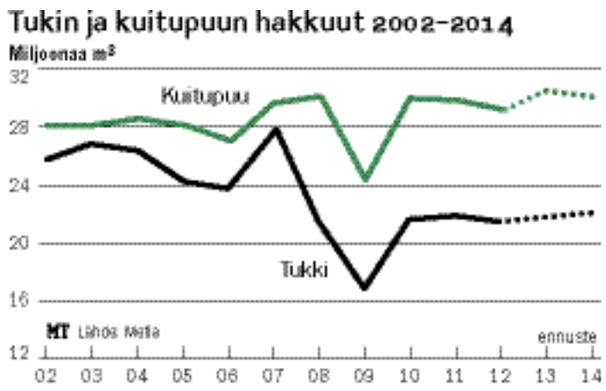

Teollisuuden puuhuolto oli niin tiukalla, ettei puuta jäänyt varastoihin. Se paransi talvileimikoiden kysyntää.« **JARI VIITANEN JA RIITTA HÄNNINEN**

Metsäntutkimuslaitoksen mukaan puukauppa on käynyt viime vuoden syksystä lähtien poikkeuksellisen tasaisesti. Jos puukauppa käy samalla tahdilla vuoden loppuun, koko vuoden kertymä nousee viime vuosien suurimmaksi.

Viime talvena puukauppaa ja hakkuita kirittivät sekä hyvät korjuukelit että sahatavaran ennakoitua parempi kysyntä. Syksyn sateilla oli puukauppaa tasoittava vaikutus.

”Teollisuuden puuhuolto oli niin tiukalla, ettei puuta jäänyt varastoihin. Se paransi talvileimikoiden kysyntää”, tutkijat **Jari Viitanen** ja **Riitta Hänninen** kertovat.

Pitkä talvi ja tehtaiden olemattomat varastot jouduttivat puun korjuuta. Alkuvuonna puuta korjattiin ennätysmääriä.

Metsäteollisuus hyödynsi kevättalven korjuukelit etenkin Etelä-Suomessa. Yksityismetsien hakkuut kasvoivat peräti 12 prosenttia.

Suurin osa hakkuista kohdistui harvennusleimikoihin. Tukin hakkuut lisääntyivät vain muutamalla prosentilla.

Metla odottaa, että harvennushakkuiden kasvu taittuu syystalvella.

Kantohinnat vakaita

Puukaupan tasaisuus on pitänyt puun kantohinnan vakaana. Havutukin kantohinnat nousevat tänä vuonna 2–4 prosenttia.

Niitä vetää sahatavaran kysynnän kasvu Aasiassa. Euroopassa ja Suomessa rakentaminen on taantunut.

Kuitupuun kantohinnat pysyvät lähes ennallaan, vaikka sellun ja kartongin tuotanto kasvavat.

Viitanen ja Hänninen odottavat, että hakkuumäärät ja kantohinnat pysyvät suunnilleen ennallaan myös ensi vuonna. Tukin hinnat vahvistuvat parilla prosentilla, kun sahatavaran kysyntä lisääntyy Euroopassa.

Tuonnin kasvu jatkuu

Metsäteollisuus kasvattaa puun tuontia kotimaisen puun käytön kustannuksella. Puun tuonti kasvaa tänä vuonna 1,5 miljoonalla kuutiometrillä 11 miljoonaan kuutiometriin.

”Tuonti on vaihdellut tällä vuosituhannella 10 ja 20 miljoonan kuution välillä. Se on sotkenut kotimaan hakkuutarvetta”, Viitanen toteaa.

Ensi vuonna tuonti kasvaa 12 miljoonaan kuutioon. Puun tuonnin kasvu ja paperiteollisuuden vaikeudet pitävät kuitupuun hinnan kurissa.

Tuonnin kasvu on tänä vuonna keskittynyt koivukuitupuuhun. Sen hinta rajalla on ollut selvästi kotimaista vastaavaa hintaa kovempi.

Rajut hakkuut

Metsäteollisuus on korjannut puuta tänä vuonna ennätystahdilla. Vertailukohtana on vuoden 2007 vuoden poikkeuksellisen kovat hakkuut.

Metla ennustaa, että vuoden hakkuukertymä nousee kaikkien aikojen toiseksi kovimmaksi. Vuoden 2007 ennätys jää siten rikkomatta. Yksityismetsistä tämänvuotista suurempia hakkuita nähtiin myös 2000-luvun alkuvuosina.

Metla muistuttaa, että ennätyshakkuut eivät uhkaa metsätalouden kestävyyttä. Metsävarojen puolesta etenkin havupuuta voisi hakata vielä selvästi nykyistä enemmän.

Sen sijaan koivukuitupuun käyttö ylittää kestävät hakkuumahdollisuudet. Sille on siis perusteltu tuontitarve.

Kotimaisen puun suurin kestävä hakkuumahdollisuus on 73 miljoonaa kuutiota. Tänä vuonna siitä korjataan 54 miljoonaa kuutiota.

Sen lisäksi metsistä voitaisiin korjata kestävästi 21 miljoonaa kuutiota energiapuuta. Energiapuun kertymäarvio on voimakkaasti sidoksissa ainespuuhakkuisiin, sillä 15 miljoonaa siitä kertyy hakkuutähteistä ja kannoista.

Hakkuissa on suuria alueellisia eroja. Ainespuun hyödyntämisaste on Etelä-Savossa yli 90 prosenttia.

JARMO PALOKALLIO

KOMMENTTI

Metla jäi jalkoihin

Metsäntutkimuslaitoksen suhdannekatsauksen julkistaminen keräsi takavuosina hyvin julkisuutta. Tarkat paperilajeittaiset ennusteet saivat parhaimmillaan aikaiseksi keskustelua metsäteollisuuden näkymistä.

Metsäteollisuuden älähdyksen jälkeen ennuste laimennettiin yritysten haluamaan suuntaan. Tutkimuslaitos ei halunnut heilutella pörssikursseja.

Vaikka ennusteet peilaavat tulevaa, ne ovat hetken lapsia. Ne vanhenevat ja unohtuvat nopeasti. Silti niiden laatimiseen käytetään kohtuullisen paljon paukkuja.

Siihen nähden ihmetyttää, miksi Metla on luopunut ennusteensa kunnollisesta julkaisusta. Tutkimuslaitoksen nettisivulle omia aikojaan ilmestyvä ennuste ei television iltauutisiin nouse.

Tällä kertaa Metla jäi vielä PTT:n vastaavan metsäennusteen jalkoihin. PTT kertoi viikkoa aiemmin suunnilleen samat asiat ja prosentit. Ehkä laitosten kannattaisi sopia ennusteidensa väliin vähän pidempi hajurako.

JARMO PALOKALLIO

Katajantaimet kasvavat voimalinjojen varjossa

PEDERSÖRE (MT)

Metsänomistaja **Jan-Ove Nyman** halusi hyödyntää paremmin omistamaansa puolen hehtaarin maa-aluetta voimalinjojen tuntumassa. Ajatus katajankasvaksesta epätavallisessa ympäristössä syntyi pari vuotta sitten.

”Halusin saada maan tuottavaan käyttöön, mutta en innostunut joulukuusten tai energiapuun viljelystä. Siksi päätin kokeilla katajaa”, Nyman taustoittaa.

Hanke liikahti eteenpäin varsin vaivattomasti ja lupa-asiat kantaverkkoyhtiö Fingridin suuntaan etenivät sutjakasti.

Rajoitukset koskevat puiden etäisyyttä sähkötolpista sekä voimalinjoista. Sallittu maksimikorkeus sähkölinjan alla kasvavalle puulle on neljä metriä. Tolppien ja puiden väliin pitää jäädä vähintään kolme metriä.

”Alkuperäinen ajatus koko touhuun taitaa olla peräisin parin vuoden takaisesta Kantrilehdestä”, Nyman tunnustaa.

Kataja kasvaa harrastusmielessä

Nyman ei etsi hankkeesta taloudellista voittoa, vaan kokeilee kasvatusta harrastuspohjalta.

”Katajat kasvavat täyteen mittaansa 60–80 vuodessa, joten ei tätä hommaa rahankuvat silmissä tehdä. Tai olkoon nämä katajat lasten ja lastenlasten eläketurvana”, Nyman lohkaisee.

Metsänomistaja istutti 800 katajantainta puolen hehtaarin alueelle viime viikonloppuna.

”Istutusurakka huhkittiin perjantain ja lauantain aikana valmiiksi. Tämä on kieltämättä mielenkiintoinen kokeilu”, tuumii apumiehenä ollut **Olav Sandström** Pedersörestä.

”Voimalinjojen aluset alikäytössä”

Ennen istutusta voimalinjojen alle jäävälle maalla ei ollut laskettua tuotantoarvoa. Nyt se on 50 hehtaaria metsää omistavan Nymanin arvokkain yksittäinen metsäpaikka.

”Suomessa on valtavasti käyttämätöntä pinta-alaa voimalinjojen alla. Veikkaisin kyllä, että tällainenkin tulevaisuudessa yleistyy, vaikka oma hankkeeni on tällä hetkellä ainoa vastaava kokeilu, joka mieleen tulee”, Nyman pohtii.

Erityisesti eteläisessä Suomessa, jossa kataja kasvaa nopeimmin, olisi Nymanin mielestä paljon potentiaalia.

”Kannattaa kokeilla, vaikka siinä saattaa hetkeksi kylähullun maineen saadakin”, mies toteaa pilke silmäkulmassaan.

JUKKA KOIVULA

Pohjanmaalla istutetut katajantaimet kasvavat täyteen mittaansa hitaasti, 60–80 vuodessa.

ESKO KESKI-VÄHÄLÄ

Fingridin edustaja Hannes Maasalo (vas.) vieraili Jan-Ove Nymanin mailla Pedersören Lillbyssä. Katajankasvatus voimalinjan alla onnistuu, kunhan turvaetäisyyksistä huolehditaan.